UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Herma[n]ni buschij pasiphili Ser||mo: Colonie in celebri Synodo ad cleru[m] dictus: conti||ne[n]s accurata[m] exhortatione[m]: ad studiu[m] sacre scripture

Busche, Hermann von dem

[Köln], [1509]

VD16 B 9946

De authoritate eius. Caput primu[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31464

Visual Library

De veritate ſacre ſcripture. Pars ſecūda

De authoritate eius. Caput primū.

eſt. Accipite diſciplinā meā: ⁊ non pecuniā doctrinam magis ꝙ̄
aurū eligite. De dignitate ſacre ſcripture a nobis vtcūq̄ iā dictū
eſt. In ſequētibꝫ de veritate eiuſdē: quā authoritate: certitudine:
equalitate colligimus: ꝓ exilitate noſtra iā deinceps loq̄mur. An
itaq̄ authoritati eiꝰ: vlla alia ꝗuis famigerabilis doctrina: ꝯfer
ri poſſit: apparebit fortaſſe. Si in quāta exiſtimatiōe: tātummō
veteris inſtrumēti lex: vmbra ⁊ figura dūtaxat euāgelice veritatꝭ:
apud ſapiētiſſimos: ⁊ opulētiſſimos reges gentiū habita ſit: pau
cis ꝑſtringeterimꝰ Aegypti rex Ptolomeus: cognomēto philadel
phus bibliotheca illa q̄draginta milliū librorū: ⁊ in oīs generꝭ ar
tium ꝓfeſſores: munificentia: magis fere memorabilis: ꝙ̄ regno:
ſubijciēte ſibi Demetrio phalereo hoīe doctiſſimo: ⁊ nobiliſſimo
regie bibliothece ꝓ̄fecto: multa eſſe apud Judeos eorū legū: figu
ris: ⁊ ſermone patrio: ꝯſcripta volumina: eaq̄ ſi fideliter: ⁊ iuxta
veritatē hebraicā: in linguā grecā forēt tralata: non minimū mo
mentū regie bibliothece acceſſura: ſed rē non ꝑue induſtrie: neq̄
exigui laboris fore affirmante: accenſus eueſtigio rex incredibili
ſtudio aſciſcēdi ſibi hmōi libros. Proinde ꝑ lr̄as ab Elezaro tū
ꝓ̄ncipe ſacerdotū: eo noīe petit: vt ex ſingulis tribubꝫ ſex viros:
q̄ per etatē patrie legis ⁊ grece lingue peritiſſimi ſint: ad ſe ꝙ̄pri
mū mittere nō grauet̄. Date he lr̄e: Andree: ⁊ Ariſtheni: regij cor
poris cuſtodibꝫ: hieroſolymā cū alijs ingētibꝫ donis ꝑferēde: cra
teribꝫ: pateris: libatorijs: in q̄ ꝯſumpta erant: auri talēta quinq̄gi
ta: ⁊ ingens vis ꝓ̄cioſorū lapidū. Item mēſa aurea: quā rex conſti
tuerat q̄ncuplo maiorē facere pore: niſi intellexiſſet ipſa magnitu
dine: ad miniſteriū: cui deſtinabat̄: inutilē fore: lōgitudo eiꝰ erat
duorū cubitorū ⁊ dimidij. latitudo ſeſquicubiti. ſpiſſitudo nō infra
dimidiū cubitū. tota ꝓ̄terea ſubtiliſſimo artificio: ⁊ miris emble
matis variegata. refert nāq̄ Joſephus: regē ipm: interim dū opꝰ
fieret: relictis etiā regni ſui ꝑ̄orib curis: cottidie ad ipſos opifi
ces cōmeare ſolitū: vt ꝑ̄ſentia ſui: ſtudia artificū accenderet: ꝓui
deretq̄ ne quicq̄ꝫ de diligētia atq̄ induſtria: ſe adſtante: atq̄ imi
nente: remittere auderent. Preter iſta: alia centū talenta auri: ꝓ
eorū aut inſtauratiōe: q̄ in templo nimia forte vetuſtate: alia ve ca
lamitate intercidiſſent: aut inſtitutione nouorū: ſi q̄ ipſi deeſſe ad
huc viderent̄ hieroſolymas miſit. Huic munificētie hanc inſuꝑ
adiecit: ⁊ neſcio an multo maximā: vt oēs iudeos: tūc in Aegyp
to ſupra centū millia hoīm ſeruiētes: manu emiſſos in patriaꝫ li
bere vltroq̄ abire ſineret. Et qm̄ cōmoda dn̄orū: ꝓ̄cipue militum

ſuoꝝ eo nõ parũ minui cernebat: cõſtitutis in ſingulos captiuos centũ viginti dragmis: q̄ dñis annumerarent: ꝓ redẽptione vniuerſoꝝ: ſexaginta ſupra q̄dringẽta auri talẽta appendit. Poſt hec quũ iam ſeniores illos ab Eleazaro cũ voluminibꝫ: que leges aureis deſcriptas literis ꝯtinebãt: ad ſe ꝓfectos rex ſuſcepiſſet: tanto gaudio elatꝰ eſt: vt lachrymas emiſerit: ⁊ in honorẽ illoꝝ cõuiuiũ ꝑ dies. xij. ꝑpetuos inſtruxerit: ſingulíſqꝫ ſenioribꝫ in eo conuiuio tria talenta dari p̃ceperit: diemqꝫ quo ad ſe in regiã p̃mũ cõueniſſent: ꝑ totũ deinceps vite ſue tp̄s celebrẽ: feſtũqꝫ habiturum ſe decreuerit. Deinde ope interp̃tatõis ꝑ. lxxij. ſolos dies ꝑfecto: quũ rex (vt q̇ eſſet nõ minus lr̄arũ gloria: q̄ꝫ regno magnificꝰ) vehemẽter admirarent: legũ illarũ ſenſus graues ⁊ electos: interrogaretqꝫ Demetriũ iccirco: quid nã ſuſpicarent eſſe in cauſa ipſe: ꝙ tam ꝓfunda ſapiẽtia: eouſqꝫ penes vnã hanc iudeoꝝ gentẽ: veluti ſepulta: latuiſſet Quur nemo neqꝫ poeta: neqꝫ hiſtoriographꝰ neqꝫ ph̄s ad eã diem in ſuis opibꝫ vſq̄ꝫ illius (q̄d ſciret) meminiſſet. Ad hec ferũt ita Demetriũ regi reſpõdiſſe Oẽs veterũ ſcriptores inde metu: ⁊ religione abſterritos: ꝙ pleroſqꝫ ſacras has leges iudeoꝝ: nõ ſine magno ſuo malo attigiſſe olim ꝓ certo ꝯperiſſent: inter q̄s noĩauit Theopompũ: in hiſtoria de his rebꝫ: ſcribere aliqua temere aggreſſum: repẽte ãnimo turbatũ extitiſſe: itaqꝫ plus triginta dierũ ſpacio mãſiſſe. nec p̃us q̄ꝫ ſupplex veniam poſtulaſſet deinde ꝯualuiſſe: eiqꝫ reſtituto in ſomnijs apparuiſſe: neſcio quã ſpẽm angeli: ac dixiſſe nõ aliam magis ob cauſam: ita mulctatũ: q̄ꝫ ꝙ diuina ſcrutari: eaqꝫ ad indignos ⁊ impuros homines ꝑferre tẽtaſſet Theodectẽ q̄ꝫ tragediarũ poetã: ꝙ in q̄dã tragico dramate hm̃õi diuinoꝝ archana q̄dã vulgare: ⁊ ipſe nõ formidaſſet: ſubita oculoꝝ cecitate ꝑcuſſuꝫ a deo: referebat. Quibus auditꝫ tãto ĩpenſius rex letatꝰ delectatuſqꝫ ẽ: hm̃õi noua voluminũ copia. Poſtremo digredientes iã ab ſe interp̃tes: denuo ſingulos eoꝝ donauit ſtolis optimis tribꝫ: auri talẽtꝫ duobꝫ: ⁊ calice aureo vniꝰ talẽti. Principi aũt ſacerdotũ Eleazaro: miſit per eoſdẽ muneri. Lectos cũ aureis pedibꝫ decẽ: ꝯueniẽti ſupellectile ĩſtructos: calicẽ talẽtoꝝ trigĩta: ſtolas ĩſuꝑ decẽ Addidit ⁊ purpurã: ⁊ coronã: ⁊ lineas de byſſo cẽtũ: p̃terea ⁊ pateras: ⁊ trullã: et libatoria: ⁊ crateras aureas duas: publice in tẽplo dedicãdas. Multa adhuc trãſeo: q̄m exacte oĩa: ⁊ lõgũ eẽt: ⁊ ſuꝑuacuũ referre. Quũ eãdẽ mecũ reputo tãtã hãc magnificẽtiã regis (veri dei cultũ alioq̄n ignorãtis) ſubit aĩm meũ vehemens ſane pudor: ꝙ

nũc apud chꝛianos: imo vero etiã ſacerdotes chꝛianos: tã negli/
gēter: tãqꝫ ꝯtēptim habent̃ diuĩa eloq̃a (quũ interī apud nullos
moꝛtales: deberet eſſe maioꝛ authoꝛitas eoꝝ) vt pauci ea domi
ſue habeãt: paucioꝛes legãt: pauciſſimi viuēdo: atqꝫ imitando co
lãt. Nolo plura dicere: ꝓpter hos reuerēdos pr̃es: ne illis vide/
ar male loq̃: q̃rũ ꝟtutes (etiã ſi cupiã) laudare ſatis nõ poſſum.
Unũ adhuc de authoꝛitate ſacri dogmatꝫ nr̃i adijciã: ⁊ ſic ad reli
q̃ ꝓgã. Quid illd: aut q̃nta demũ illa authoꝛitas ei⁹ exiſtimãda: ꝓ
pter quã oli toti⁹ oꝛbis terrꝝ reges ⁊ ĩꝑatoꝛes: ſuis dijs: deoꝛũqꝫ
cerimonijs: q̃s a maioꝛib⁹ ſibi veluti ꝑ man⁹ traditas: tot ſecul̾ ꝑ
verꝫ ĩdubitatiſqꝫ colebãt: abiectꝫ: ĩ ei⁹ iura: legeſqꝫ: pene cũcti ceſ/
ſere. Sꝫ h̃ nõ q̃ro nũc: illd Auguſ. volo: ad hunc modũ Hiero.
ſcribētꝫ. Ego eñ fateoꝛ charitati tue: ſolis his ſcꝑturaꝝ libꝛis (q̃
iã canonice appellãt̃) didici hũc timoꝛē: honoꝛēqꝫ deferre: vt nul
lũ eoꝝ ĩ ſcribēdo authoꝛē: erraſſe aliq̃d firmiſſime credã. Ac ſi q̃d
in eis offendero: qd videat̃ ꝯtrariũ ꝟitati: nihil aliud q̃ꝫ mēdoſuꝫ eē
codicē: aut ĩterꝑtē nõ eē aſſecutũ qd dictũ ē: vel me minime ĩtelle
xiſſe nõ ãbigã. Alios ãt ita lego: vt q̃ntalibet ſctĩtate doctrinaqꝫ
ꝑpolleãt: nõ ideo verũ putē: qꝛ ipſi ita ſenſerũt: ſꝫ qꝛ mihi vl̾ ꝑ illos
authoꝛes canonicos: vl̾ ꝓbabili rõne: q̃ a ꝟo nõ aberrēt ꝑſuade
re potuerũt. Quid hac authoꝛitate ſancti⁹: q̃d grauius: cui nulli
q̃ntalibet ſctĩmonia atqꝫ doctrĩa excellētes viri: ne ꝯferri q̃dē pñt
Quid hac ꝟitate veri⁹: de q̃: q̃ omĩ nõ ſolũ erroꝛe. ſꝫ etiã erroꝛis
ſuſpitõe careat: ſaltē dubitare nephariũ ē. Sed vereoꝛ ne multi
auari adhuc npharie dubitēt: q̃ꝝ animus nuſqꝫ alibi: q̃ꝫ in auro
acq̃eſcit. Nã ſi nihil dubitarēt oĩno (vt equũ erat) de receptiſſi/
ma ꝟitate canonice ſcꝑture: nõ (vt fere fit) omiſſa ei⁹ ſalutari do
ctrina poſt aurũ ceci abirēt: qd nihil ſane ꝓderit ipſis ĩ die vltõis
Sꝫ audirēt vtiqꝫ: ⁊ reuererēt̃: ꝯplecterēturqꝫ eã dicētē. Accipite
diſciplinã meã: ⁊ nõ pecuniã: doctrinã magꝫ: q̃ꝫ aurũ eligite. Ego
quãqꝫ ꝟbis diui patris Auguſt. paulo ãte citatꝫ: nõ ſolũ ad diui De ſacrarũ
ne ſcꝑture authoꝛitatē: ſꝫ etiã certitudinē ꝓbãdã: poterã eē ꝯtēt⁹ lrarũ certi/
liber tñ immoꝛari adhuc pauliſꝑ: ne locũ tã inſignē trãſilijſſe poti tudine. Ca
us: q̃ꝫ attigiſſe videar. Certitudinis eq̃dē nõ infirmiſſimũ h̃ argu put. ij.
mētũ eſſe reoꝛ: Q̃ ꝯtra has diuinas ſcꝑturas: acerrimi ferme q̃qꝫ
phi: ꝑ aliq̃t ãnoꝝ ſecula: nõ ſolũ doctrĩa freti: ſꝫ etiã virib⁹ eloq̃n
tie ĩſtructi ſacrilego ſtilo: veluti gladio ãcipiti obſtiatiſſime: ſꝫ tñ ĩ
efficaciſſime depugnarũt vt Julian⁹: Celſ⁹: poꝛphyri⁹ rabidi ad
uerſus chꝛm canes: Refert ĩ volumĩe diui. ĩſtitu. iiij. Lactãti⁹ nr̃